

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

8. april 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 243 (Alm. del) af 7. april 2022

Spørgsmål

Vil ministeren oversende talepapir fra åbent samråd den 7. april 2022 om regeringens overvejelser ifm. makroøkonomien i Danmark, jf. FIU alm. del – samrådspørgsmål M.

Svar

Nedenfor fremgår talepapiret fra samrådet. Det bemærkes, at det talte ord gælder.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister

DET TALTE ORD GÆLDER

Tak for spørgsmålet om inflation og udvikling i energipriser.

Der var en tid før 24. februar, og en ny politisk virkelighed efter.

Putins invasion af Ukraine har først og fremmest forfærdelige konsekvenser for de ukrainere, som enten må blive tilbage og kæmpe, eller flygte fra deres hjemland.

Ifølge FN er flere end 4 mio. nu flygtet fra Ukraine.

Krigen har konsekvenser. Også for Europa og for Danmark.

***

Prisstigninger på energi og varer har taget yderligere fart i forbindelse med krigen i Ukraine. De skaber udfordringer for danske familier og for dansk erhvervsliv.

Og lad det være sagt med det samme: Regeringen følger det tæt, når husholdningerne pludseligt og uventet står over for dyrere varer og tjenester.

Det er blevet dyrere, når vi går ned og køber ind eller tanker vores bil. Når vi betaler for opvarmningen af vores bolig.

Og vi anerkender fuldt ud, at danskerne kan mærke det i deres hverdag, når priserne stiger.

Vi går åbent til værks. Det gjorde vi, da vi for nylig hævede varmechecken og gjorde den tilgængelig for flere danskere.

Varmechecken tager noget af presset fra de familier, som er hårdest ramt af de stigende priser.

Regeringen vil gerne afhjælpe presset på de danske familier. Men vi må samtidig være ærlige omkring, at vi ikke kommer til at kunne holde borgerne skadesfri.

Krigen har desværre en pris.

***

Et par ord om den generelle tilstand i dansk økonomi.

Det pres på forbrugsmulighederne, som danskerne mærker i hverdagen – og det anerkender vi – det havde alt andet lige været mere markant, hvis ikke vi havde klaret coronakrisen så flot, som vi har.

Det kan vi takke danskerne for. Vi står nu i en situation, hvor priserne stiger, og hvor der er øget usikkerhed – men vores økonomi er, takket være danskerne, godt rustet til at modstå de tryk, vi får udefra.

BNP voksede med 4,7 pct. i 2021 – den højeste vækst siden 1994.

Beskæftigelsen sætter rekord, ledigheden er lav. Og trods et øget pres på økonomiens ledige ressourcer, er der ikke tegn på ubalancer på lang sigt – i form af overdreven gældsstiftelse eller svækket konkurrenceevne.

Vi følger selvfølgelig udviklingen tæt.

Og vi har som nævnt allerede iværksat en forhøjet varmecheck, som skal hjælpe dem, der er hårdest ramt af de høje energipriser.

Vi vurderer løbende, om der er behov for flere tiltag.

En ting er sikkert: Den grønne omstilling har altid været vigtig. Og den er nu vigtigere end nogensinde før.

Danmark skal være uafhængig af russisk olie og gas. Det skal ske så hurtigt som overhovedet muligt.

Det vil på lidt længere sigt være en afgørende forandring for dansk økonomi, at vi er uafhængige af russiske energikilder

Men frihed har en pris. Og regeringen kommer ganske enkelt ikke til at kunne kompensere ethvert tab, der følger af Putins forfærdelige krig.

*** [Om udviklingen i inflation]

Lad mig vende blikket mod den inflation, vi generelt ser i Europa og USA lige nu.

Inflationen steg i februar til 4,8 pct. i Danmark.

I udlandet har vi set endnu højere inflation. I USA var inflationen på 7,9 pct. i februar den højeste i næsten 40 år. Og ifølge foreløbige tal er inflationen i euroområdet steget til 7,5 pct. i marts fra 5,9 pct. i februar.

Vi kan forvente en yderligere stigning i inflationen herhjemme, når vi får tal for marts.

Prisen på en tønde Brent olie overstiger for første gang i lang tid 100 dollar. Og for gas har stigningen været endnu højere. For en tid var gasprisen 10-doblet i forhold til prisen året før.

Vi må forvente, at inflationen også vil være forhøjet i de kommende måneder, og at inflationen for 2022 som helhed vil komme til at ligge noget højere end tidligere vurderet.

***

Inflationen har i mange år generelt ligget inden for et forholdsvist snævert interval mellem 1 og 3 pct. I gennemsnit siden 1990 har den ligget på lige knap 2 pct.

Dermed ligger Danmark tæt på Den Europæiske Centralbanks målsætning om 2 pct. inflation på mellemlang sigt.

ECBs målsætning er også retningsgivende for den danske inflation i kraft af fastkurspolitikken, som er lykkedes med at sikre en stabil prisudvikling – efter at både Danmark og mange andre lande havde tocifret inflation i 1970'erne.

Fra 2013 og frem har prisudviklingen været ganske afdæmpet. I flere år lå inflationen faktisk under 1 pct.

Vi har altså i mange år set en meget lav inflation.

Udviklingen har som sagt ændret sig i løbet af ganske kort tid, så det er også nødvendigt at forholde sig til årsagerne til stigningen i inflationen.

*** [Årsager til stigning i inflation]

I starten af pandemien faldt olieprisen kortvarigt til under 20 dollar pr. tønde fra et niveau omkring 80 dollar. Det trak inflationen ned på nul procent i april og maj 2020.

Ser vi på situationen nu, derimod, har vi haft en forhøjet stigning i forbrugerpriserne, hvor energipriserne direkte har bidraget med omkring 2 pct.-point til den samlede inflation det seneste halve år.

På bagkant af pandemien har det sådan set hele tiden været forventningen, at inflationen ville stige igen.

Men inflationen er lige nu på et meget højere niveau, end nogen havde forudset. Det har konsekvenser. Det betyder, at vi i en periode vil se stigende priser over en bred kam.

Det er imidlertid ikke det samme, som at vi på længere sigt vil blive ved at se store prisstigninger.

Når vi eksempelvis ser på markedsforventningerne, er inflationen fortsat forankret omkring 2 pct. på et par års sigt i Europa.

ECB forventer i deres seneste prognose, hvor effekterne af Ruslands invasion af Ukraine er indregnet, at inflationen vil være tilbage på henholdsvis 2,1 pct. og 1,9 pct. i 2023 og 2024.

Nationalbanken forventer i deres prognose fra marts, at inflationen i Danmark vil falde helt ned på 1,4 pct. næste år og stige til 2,2 pct. i 2024.

Når vi kigger frem, er ECB og Nationalbanken enige om, at inflationen vil være omkring 2 pct.

Dermed afspejler den aktuelt høje inflation i høj grad forhold, som forventes at være midlertidige.

Det siger selv, at der her ikke findes præcise svar om fremtiden, men det er ECB og Nationalbankens vurderinger.

Den forventede inflation er både i overensstemmelse med inflationsmålsætningen på 2 pct. og det gennemsnitlige historiske niveau for inflationen.

Der er altså ikke på nuværende tidspunkt vurderingen, at inflationen på langt sigt skulle være på himmelflugt og permanent være steget til et højere niveau. Det er centralbankernes primære opgave at sikre en stabil lav inflation på nogle års sigte. Og den opgave ved jeg, at de tager meget alvorligt.

*** [Er der grund til bekymring?]

Når det så er sagt, er der så alligevel grund til at bekymre sig om udviklingen?

Det er i hvert fald klart, at Ruslands invasion har konsekvenser for os alle sammen – også i de danske hjem.

Her vil jeg godt starte med at pointere, at situationen er en anden end under coronakrisen. Under coronakrisen var store kompensationsordninger rettet mod at holde hånden under dansk økonomi og danske job i en midlertidig periode.

For at undgå varige tab af job. Og for at holde virksomheder og medarbejdere klar til ny frem-gang, når sundhedssituationen blev bedre.

Den strategi var rigtig. Som sagt er beskæftigelsen i dag den højeste nogensinde. Og Danmarks håndtering af coronakrisen, herunder på sundhed og økonomi, er af The Economist blevet kåret til en af verdens bedste.

Situationen er en anden nu. Vi står i udgangspunktet med en meget stærk økonomi. Historisk mange ledige stillinger og meget lav ledighed.

Samtidig har de danske husholdninger opbygget en stødpude. Under coronakrisen har husholdningerne tilsammen sparet i omegnen af 100 mia. kr. ekstra op.

Fordi krisen førte til mere begrænsede for-brugsmuligheder, og mange har fået udbetalt deres indefrosne feriepenge. Coronaopsparingen svarer i gennemsnit til ca. 40.000 kr. pr. husstand.

Husholdningernes formue er den højeste nogensinde, og husholdningernes indestående på indlånskonti i pengeinstitutterne overstiger nu 1.000 mia. kr.

Det er vigtigt at sige, at der her er tale om gennemsnitstal, så det gælder ikke alle familier, men hvis ser Danmarks befolkning under ét.

Dansk økonomi har også mere generelt et stærkere udgangspunkt end mange af landene omkring os. Ikke bare Tyskland og resten af euro-området. Men også lande som Norge og Sverige, hvis økonomier ellers også er kommet relativt hel-skindet gennem coronakrisen.

Hvis vi i denne situation prøver at kompensere bredt for stigende verdensmarkedspriser uden at tænke os grundigt om, risikerer vi at gøre mere skade end gavn for dansk økonomi. Så risikerer vi, at manglen på arbejdskraft og den høje inflation i højere grad bider sig fast. Og det vil kunne føre til højere ledighed nede ad vejen.

Vi skal også huske, at vi må indstille os på betydelige ekstraudgifter til Ukrainiske flygtninge, som også vil bidrage til efterspørgselspresset i dansk økonomi.

Derfor skal vi tænke os godt. Regeringen har allerede taget skridt mod at afhjælpe nogle af konsekvenserne for de danske husstande, og vi er i øjeblikket ved at overveje, om mere er nødvendigt.

Tak for ordet.